

## АБОНАМЕНТЪ:

За България, за 6 м. — 7 л.

За странство . . . — 14 л.

Единъ брой 10 ст.

# ВЪСТНИКЪ ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВѢТЪ

Излиза понеделникъ, сряда и петъкъ

Бъдащето на съюза. — Възстаническото минало на Добруджа. — Гласътъ на добруджанци по спорътъ за тѣхния роденъ край. — Револуцията въ Русия. — Самоубийството на Керенски и утвърждаването властта на съвѣта на народнитѣ комисари — болшевикитѣ. — Министерска криза въ Португалия. — Печата за Италианския погромъ

П. Тодоровъ.

## Бъдащето на съюза

Събитията отъ последнитѣ дни откритъ нови хоризонти и нови насоки въ бъдещата политическа дѣйност на съюза на Балканитѣ. Кошмарътъ отъ сѣверния страховитъ славянски вѣтръ, който правеше нашитѣ мощни съюзници да бъдатъ на всяка стъпка крайно прѣдпазливии отъ бъдещи изненади, чезне не съ дни, а съ часове. Това, разбира се, за насъ, които държимъ за здравето на Съюза, съзнавайки голѣмата роля, която има да играе, е отъ голѣма важностъ. То е отъ неопѣвима полза за цѣлния български народъ и за неговото обединително дѣло. Бихъто да дѣлимъ помощъ въ логиката, събитията ни отслужватъ по единъ неопровергнатъ начинъ.

Сиретъ се за моментъ върху миналото и вие веднага ще се убѣдите, че въ дипломатическия двубой ние винаги сме излизали осаватени и окастрени само за това, че рускиятъ империализмъ проявяваше стрѣмление за обединението, подъ хосежонитъ на велика Русия, на всички прѣстани по континента славянски народи, освободени или подъ чуждо владичество. Това бѣше прононсирания курсъ на руската външна политика отъ вѣкове.

Добрата воля не бѣ достатъчна да убѣди великитѣ сили въ рѣшителната стрѣмителност на освободената българска държава къмъ самостоятелъ, самостоятеленъ политически животъ. Историята се оказа безсилна да даде въ подкрепа на нашата национална кауза, на нашитѣ цели и цѣли 40 години копнежи за националното обединение. Страхътъ отъ сѣверния империалистиченъ славянски колосъ плашеше дори и тия, които проявяваха явно симпатии къмъ нашитѣ борби. Лѣхме кърви, дадохме безброй жертви, обричашме цѣлото си политическо съществуване на погибелъ, обаче резултатъ бѣше все единъ и сѣтъ: не ни се даваше нищо, защото ни считаха за опасенъ агентъ на Русия на близкия изтокъ. Вътрѣшнитѣ борби до 1893 година за отърването ни отъ руското влияние, ненавизданитѣ заповѣдани полъзновения на разнитѣ Каулбарсовци, шумнитѣ протести на възнелодувалия народъ, не бѣха въ състояние да разхлѣтатъ скованата заблуда. Нашитѣ политически хоризонти продължаваха да се засѣнява отъ едно сѣвѣнне, което ни душеше и тровѣше. Днесъ иде нова свѣтлина, асенъ лѣтъ отъ сѣверъ, който ни оживотворява.

Милко разукъ, по-добра воля и ние ще бъдемъ вече разбрани. Нашата искреностъ добива подкрепа, здрава, като гранитния стълбъ, на който се опираше мощта на въоръжения български народъ.

Руската славянска вѣлна се прѣломва. Сѣверниятъ колосъ днесъ изнемогва подъ такава вътрѣшна криза, която ни напомня разпадането на великата римска империя. Осѣбъ, че е абсурдно да мислимъ за какъва експансивна славянска политика на руската република, но ние сме зрители едно слѣдъ друго на важни събития, събития на сепаратизмъ. Днесъ се откъсва Финландия и Украйна, утрѣ ще стори това Кримъ и Сибиръ и едно слѣдъ друго ние ще сме зрители на разчленяването на безпрѣдѣлната сѣверна мечта. Опасната вѣлна е добила такава сила, че тя намира вече своя отгласъ у тия, които сѣ призокази

да спасятъ революцията, а заедно съ нея и републиката. Болшевикитѣ излизатъ съ декларацията: самоопредѣляне на народитѣ въ Русия, давайки право на ония, които не желѣятъ да бъдатъ включени въ новата държава, доброволно да се откъснатъ. Въ статията си „Мирътъ иде!“ ние прѣдсказваме смъртта на правителството на Керенски, обаче, това не значе, че стихийната вѣлна не застрашава акцията на болшевикитѣ; тѣ ще намѣратъ своята политическа смъртъ въ случай, че изневерятъ на своитѣ теории, а на общитѣ желания на руския народъ, на изнемогващитѣ маси: миръ, хлѣбъ и земя. И само за това насъ не ни оудва тѣхния отказъ отъ крайнитѣ теоритични искания и произеното желание за козирание съ демократичнитѣ елементи. На Русия не е важно дали управлението ще е въ ръцѣтѣ на крайнитѣ социалисти; руския народъ копне за едно силно демократично правителство, безъ разлика отъ кой е съставено то, което ще го спаси въ тия трудни моменти. пълни съ усложнения. Трѣбва да бъде спасена републиката, народовластие. Нѣма мѣсто вече за уразия поваленъ царизмъ, който е носилъ само уни на народа и който върѣвна руския народъ въ тая кървава колесница за чужди интереси. Маситѣ ще турятъ край на войната и тогава даже, когато идеитѣ едно подиръ друго правителства се оказватъ безсилни да направятъ това, защото вътрѣшния копнежъ иска бързо вътрѣшно прѣустройство. Днесъ войната е за тѣхъ безсмислена.

Ще даде ли новиятъ животъ въ Русия нова насока на външната ѝ политика? Безспорно. Това ни показва прѣди всичко сепаристическитѣ движения въ новата република, независимо отъ нуждата на много врѣме, десетки години, за вътрѣшното ѝ прѣустройство. Стресениата за дълги години ще поглѣдватъ всецѣло политическия животъ на Русия.

Казахме, че за насъ е много важно, че промѣната въ сѣверния колосъ убива страха отъ славянската вѣлна. А това какво значи? Засилване на нашия Съюзъ съ вѣрата въ искреността на България и въ нейната бъдеща политика. Тая последната со опредѣля съ двѣ думи: Ний държимъ на съюза ни съ централнитѣ сили и Турция, защото виждаме въ него широкъ хоризонтъ. Ний съ нашето намѣсване въ войната, спасихме патищата на централна Европа къмъ Цариградъ и Азия и искаме да останемъ тѣхенъ вѣренъ стражъ, защото виждаме тѣхното грамадно значение за бъдещото ни стопанско и економическо развитие. Нервътъ Берлинъ — Багдадъ, който има тепърва да изиграва ролята си, трѣбва да бъде само въ ръцѣтѣ на изпитанитѣ съюзници, които започатаха съ кървитѣ си своето вѣрно прианство. А тѣ сѣ Германия, Австро-Унгария, България и Турция и само тѣ Ний трѣбва да употребимъ всичкитѣ си усилия за изключителното задържане на всички тия патища, които като червени нишки, видни за всѣко око, свързватъ Западъ съ Изтокъ. Всѣко друго замислане е подхлъзване, което може да внесе дисхармония въ нашия изпитанъ концертъ.

Всички патища отъ Берлинъ за Багдадъ трѣбва да бъдатъ въ ръцѣтѣ само на четворния съюзъ. Отъ това само ще спечелимъ, въ нѣма да загубимъ. А това значи нищо повече, освѣтъ немедленото застъпване и удовлетворение нашитѣ стрѣмежи и основателни претенции върху поморавския коридоръ и Добруджа. Опасно е да се троятъ живитѣ организи съ менажирания на тая или оная страна, на

вчераши и утрѣшни наши врагове. Оставете Ромѣния като оазисъ въ съюзното море и тя безъ българска земя ще не ще, ще върви съ насъ и то вече като разбранъ сътрудникъ въ будната съюзническа мирна свѣтовна борба. Обаче недейте замисля да класате отъ нашата пѣтъ, защото ще угорчите она народъ, който цѣло полустолѣтие се бори и живѣ съ своитѣ завѣтни копнежи. Ний искаме да се подеме вѣнцътъ на Вохмана, главенъ редакторъ на „Фонетте Цайтунгъ“. Не могатъ да се навърнатъ сѣверовѣнитѣ идеали на единъ вѣренъ съюзникъ като България, за хатѣра на единъ вѣроломъ неприятелъ, като Ромѣния“ отъ вси страни на изпитѣ съюзници и да се наложи обединението на България. Това ще ползува и насъ и съюза. Но ний настояваме тоя вѣтъ да не остане само голи думи, а да приеме конкретна форма и то още сега. Съюзници, дайте ни веднага нашето, за да бъде народа увѣренъ, че вий искате да държите здраво неговата рѣка, която той тѣй собствително ви подаде въ памѣтната 1915 година.

## Военни новини.

Манедонски фронтъ. Западно отъ Витола и отъ двѣтѣ страни на Вардара, отъ врѣме на врѣме оживява артилерийска дѣйностъ. Слѣдъ борба въ въздуха бѣха свалени три неприятелски аероплани на фронта между Черна и Вардара. Четвърти неприятелски аеропланъ бѣше сваленъ отъ нашата артилерия въ долината на Струма.

Добруджански фронтъ. При Тулча обикновенъ обезопасителенъ огънъ.

Западенъ воененъ театръ. Група армия на Баварския прѣстоленаслѣдникъ. Слѣдъ обидъ огънътъ се оживи въ Фландрия при Диксемонде и отъ гората Хутхустеръ до Бекедере. Между Цохъ Капелъ и Нашенделъ огънътъ вчера се твърдѣ много засили. Вчерашната огнена дѣйностъ по много мѣста въ Артуа биде последвана отъ неприятелски разузнавателни нападения, които бѣха обаче отбити. Между Арасъ и Сентъ Кантенъ силниятъ артилерийски бой подготви зиганскитѣ атаки, главниятъ ударъ, на който бѣше насоченъ срѣщу терена между цосетата, водили отъ Ваномъ и Деронъ за Камбре. Докато този ударъ цѣлѣше пробиването на нашитѣ позиции по напрелѣнето на Камбре, другитѣ второстепенни атаки сѣверно и южно отъ главниятъ боевъ фронтъ Рипекуръ и Вентю имаха ограничени цѣли. Между Фонтенъ Ле Кроазиъ и Рипекуръ неприятелътъ не можа да пробие ницитѣ прѣдни линии. По мѣстото, където ставатъ главнитѣ атаки, се отдаде на неприятеля, подъ прикритието на многобройни бронирани автомобили, да свечели теренъ. Нашитѣ резерви сѣ спрѣли този атака въ заднитѣ позиции. Намиращитѣ се въ бойната зона селища, между които Гренкуръ и Маркуа, останаха въ ракетѣ на неприятеля. Части отъ материалитѣ, намиращи се по позицитѣ, бидоха изгубени. Южно отъ Венюле биде осуетена атаката на една английска бригада. При Сентъ Кантенъ и южно отъ него артилерийскитѣ и минохвъргачнитѣ бой се засилваха отъ врѣме на врѣме. Една прѣдприета по вечеря сѣверно отъ Аленкуръ французка етака биде отбита. Силниятъ огънъ по бойнитѣ участии продължаваше до срѣдъ нощъ, слѣдъ което врѣме той отслабна и тази гаванъ се поднова съ голѣма сила при Рипекуръ.

Група армия на германския прѣстоленаслѣдникъ. Засилена бойна дѣйностъ сѣверо-западно отъ Нипонъ и източно отъ Краонъ отслабна. По източния фронтъ на р. Мьза огънътъ не се оживи прѣвъ цѣлия денъ слѣдъ отблъскването на една французка атака рано заутра при гората Шаунъ.

Н. Т. Страшимировъ.

## Възстаническото минало на Добруджа.

Добър запазеното българско население в Добруджа заслужава особено внимание и особени грижи от наша страна. Специално за грижата, която му дължим, споменах и друг път на туй същото място. Участието на добруджанеца за училища и църковна независимост в миналото се проучи доста подробно и се проучва още. Тъй като споменът за борбата не си угаснал, тѣ служат за добро звено на духовна връзка между новобосвободена Добруджа и общото отечество. Споменът е добра материя за водене разговора и за пробуждане на всеки сръщанъ българин тукъ.

Не по-малко важно, обаче, е да познаваме и възстаническото минало на Добруджа. Само че тая област е трудна за разследване. Преди всичко, възстаническото дѣло се водѣше не на книга. Документа — разбиратъ писмени — са твърдѣ рѣдки по неге. И послѣ всичко, който бѣше причастенъ въ възстаническѣтѣ ероежи, ако случайно е получилъ писмо, или другъ нѣкой документъ по дѣлото, съзнава да ги сбере, да ги запази въ земата и, ако не — да ги изгори, за да не се хванатъ у него. Известно е, че турската власт бѣше много жестока, и всѣко бунтовно писмо водѣше къмъ бѣсико у което се намиря. Ето защо и разследванията са днесъ мъчни и често безплодни.

Но трѣба да признаемъ, че всѣката тая опасна страна въ възстаническото дѣло прави още по пламенни възпоменанията за него. Това трѣба да се има предъ видъ. Хората и тукъ, въ Добруджа, както въ България обичатъ да разказватъ за възстания, за чети, за комитети. И разказватъ го съ горещина и съ разпалена фантазия. Разбира се, че въ всички тия разкази, често не се зрие нищо истинско или поне нищо отъ фактическа цѣinnostъ. И дори нѣкои новеце. Често тѣзи разкази повече заблуждаватъ, отколко да допринесатъ нѣщо къмъ исторiята. И азъ повтарямъ: констатирахъ въ Добруджа също тъй, както въ България, много приказки и малко истина.

Въ свързка съ тоя характеръ на въпроса, искамъ да дамъ нѣкои указания и съвети на ония, които биха били ревностни да събиратъ свѣдѣния по дѣлото.

И така, не е важно да се запише всичко, което се чуе. Разбира се, оня който не познава възстаническото дѣло изобщо, пакъ би допринесълъ, ако запише всичко чуто и слушано. Показва се, че подобни записки ще дадатъ, при случай на интересни загадки въ тѣхъ — ще послужатъ за база, специалистътъ да иде на мястото и да ги провери или довърши. Но най-важното е, да се провери всичко, което се разказва. Учителитъ днесъ въ Добруджа могатъ много да извършатъ въ тая насока. Ето защо, тѣ трѣба да се разпитватъ при записването и при разпита, отъ слѣднатѣ указания.

Възстаническото дѣло въ България прѣмина прѣзъ нѣколко стадии въ своето развитие. Можемъ да посочимъ такива чотери. Най-напрѣкъ имаме хайдутѣ. Хайдутинскѣтѣ пѣсни са източника на тая легендарно-героическа епоха на нашето политическо възпитание.

Въ Добруджа азъ не констатирахъ — поне до сега — никаква мѣстна хайдутинска легенда. Пѣснитъ, които се пѣятъ, са прѣнесени отъ България. Четата на хайдутѣ Енчо, които е вързана въ Силистренско, не е известна тукъ. А споменътъ за тоя хайдутъ Енчо тѣй тлодушаваше Раковски и нашитѣ възстаници отъ 1876 почти изъ цѣла България!

Вториятъ периодъ е прѣвършването на хайдутинскѣтѣ отдѣлени въ възстанически чети. Това прѣвършване извърши великиятъ Раковски. Той внуши на юнацитъ хайдутѣ въиста лична мѣстъ, на която слузеха тѣ, да разгѣятъ знамето на народната отицата. Така извѣнаха чатетитъ на Тота, Панайота, Карака и Хаджи Димитъръ, Хр. Македонски, и др. Изъ Добруджа е имало не малко сиратници, които съ си намѣрили смъртѣта въ тия чети. Важно е да се събератъ тояни свѣдѣния за имената и биографията на тия забравени герои — достойни синове на общото отечество.

На трето мѣсто иде комитетското дѣло на Левски. Този апостолъ покри България отъ 1869 до своята смъртъ съ мѣжа отъ тайни революционни комитети. Идеята бѣше на Каравелова: трѣбваше, въиста чети, да се приготви цѣлия народъ, да грабне оружие за да извоюва свободата си. Дали тая мѣжа се осрещна и до Добруджа не можемъ още да се произнесемъ. Разказътъ на Замонъ въ биографията на Левски че послѣдния прѣзъ врѣме на учителстването си въ Ени-кѣй основалъ тамъ комитетъ, не може да се потвърди. Трѣба да се забѣлжи, че идеята за комитетъ възникна и озрѣ едвамъ къмъ 1868 — както споменахъ и по-горѣ — а Левски е учителствувалъ въ Ени-кѣй много по-рано.

Самото априлско възстание прѣзъ 1876 въ България може е да има отзвукъ и дори съчувстващи и въ Добруджа, но свѣдѣния за това нѣ имаме. Напротивъ, споменатъ тукъ за попъ Харитонъ съ особено живи. Тѣ е учителствувалъ въ Конгасъ, а по-късно, въ 1875, другаритъ му споменуватъ че билъ съ майка съ собсѣна чета въ гората около Фрекацѣ. Важно е, разбира се, да съберемъ свѣдѣния за тоя монахъ, издѣлвалъ малко по-късно и героички въ Дръновския манастиръ, — важно е дори въ дѣло постоки:

чрѣзъ него Добруджа би участвувала не само въ втория периодъ на възстаническото дѣло съ свои политически чети, но още и друго. Има данни да се прѣдполага, че попъ Харитонъ е билъ въ споразумѣние съ Отамболова, който прѣзъ есента 1875 подготви възстание въ Стара Загора. Това възстание бѣше комитетско дѣло.

Трѣба също да се отбѣлжи, че седалище на комитетъ въ Ромъния прѣзъ нѣкое врѣме бѣше Браила. Тѣй като тоя градъ е толкова близкъ до Добруджа и дори почти е частъ отъ нея, отъ особени интересъ би било да се запише и изучи всичко, което отъ Машицѣ до Тулча говори за връзки между Браилскитѣ български първенци съ по-буднитѣ хора отсамъ Дунава.

Най-послѣ, на четвърто мѣсто, трѣба да се помни че слѣдъ пѣднатото възстание въ 1876, съ което свърши живота си и стариятъ комитетъ въ Букурещъ, възникна пакъ тамъ новъ комитетъ за записване доброволци въ сръбската война прѣзъ 1876. Тѣзи доброволци малко по-късно — 1877 прѣминаха въ България като опълченци придадени къмъ освободителната руска война. Такива доброволци Добруджа е дала доста много. Нѣма нужда да казвамъ, че трѣба да се изучи и попълни списъка на тия достойни синове, както и да да записватъ биографически бѣлжени за тѣхъ.

## Изъ чужбина, (Н. Т. А. и радиотелеграфа).

### Революцията въ Русия.

Стокхолмъ. Шведаката телеграфна агенция съобщава: Сега цѣла Финландия е подъ контрола на социалистичѣтѣ, които пѣлпомощници турятъ рака на всички обществени и общински учреждения. Въ Торна, напримѣръ, пристигнали ози денъ прѣдставители на социалистическѣтѣ съветѣ, които взели житото на селенитѣ. Не се съобщава за смутове. Социалистичѣтѣ извършвали паспорти. Говори се вече за единъ компромисъ между буржуазнитѣ партии и революционеритѣ.

Стокхолмъ. Споредъ в. „Танесъ Нидеръ“, пристигнатитъ отъ Русия прѣдъ разправятъ, че въ послѣднитѣ дни изъ Петроградъ станали възбурения и се убивали хиляди кѣдети. Споредъ в. „Новая Жизнь“ желѣзничаритъ се опитали да посредничатъ между борящитѣ партии. Въсникитъ потвърждава по-ранното съобщение, че генералъ Калединъ е заелъ Донския каменовагленъ окръгъ и чрѣзъ това упражнява натискъ върху цѣлото желѣзнично движение.

Копенхагенъ. На „Берлинска Тижиде“ съобщаватъ отъ Ханаграда: Истински пристигнали на 19 ноември отъ Петроградъ разказватъ, че споредъ единъ носителъ се слухъ въ столицата, Керенски, отчаянъ, се самоубилъ въ Исконъ. Всички вѣрватъ, че слѣдъ 10 дни Петроградъ ще страда отъ гладъ. Послѣднатитъ на съглашенитѣ щѣли да заманатъ наскоро.

Копенхагенъ. Отъ рѣдѣца, получени отъ Ханаграда, телеграми се вижда, че съветѣтъ на Волневикитъ е обявилъ правото на развитъ народностъ да се отдѣлятъ отъ Русия и да обявятъ независимостъта си. Урайна вече се обявила за независима. Споредъ друго едно съобщение извѣстенъ брой водители на бѣлѣзничѣтѣ, които прѣбывавали до сега въ Стокхолмъ, заминали за Петроградъ.

Стокхолмъ. Италианскитѣ посланици въ Петроградъ, Карлоти, който прѣбывава тукъ отъ нѣколко дни разказва въ „Социалдемократенъ“, че отъ недѣля насамъ нѣма извѣстия отъ всѣто послѣдство. Болшевикитъ, казва Карлоти, спечелиха народнитѣ маси съ обѣщания за незабавенъ миръ и за разпрѣдѣлението на земитъ, по централнитѣ сили се лѣжатъ, ако мислятъ, че ще могатъ да извлекатъ полза отъ послѣднитѣ събития, истинска Русия знае добръ, че трѣба да брани съ оръжие свободата си, рамо до рамо съ своитѣ съюзници.

„Социалдемократенъ“ прибавя, че въпрѣвъ тѣзи декларации, Карлоти сѣбѣта положението въ Русия за неблагоприятно.

Стокхолмъ. Споредъ „Стокхолмскъ Тижиденъ“, секретарѣтъ на Керенски пристигналъ въ Стокхолмъ на 18 ноември вечерта. Той успѣлъ да избѣга съ единъ фалшифициранъ паспортъ и тоя потвърждава съобщението на другитѣ пътници, че Керенски избѣгалъ и че болшевикитъ владѣли Петроградъ. Той заявява, че е кѣвѣрно съобщението за участието на Корнилова въ боеветъ, но вѣрно било, че Калединъ владѣе Донската областъ.

Вѣстникъ „Форвертъ“ отпечатава късно пристигналата телеграма, отпратена отъ болшевикитъ по стѣранитѣ на Шайдемаза въ Дрезденъ, въ които се прѣдлага немедленото почване прѣговоритъ за миръ. Къмъ това „Форвертъ“ забѣлжава: въ Германия и Австро-Унгария съ прѣмахнати най-голитѣ припастива за започването прѣговоритъ на мира, но не и у държавитѣ у анианта. Прѣговоритъ биха могли да се започнатъ и утрѣ, ако правителствата на така нареченитѣ демократически неприятелски страни възприематъ същото гледище, както германското и австро-унгарското правителства. Неукротими още империализмъ на западнитѣ сили ще трѣба да прѣкари своята игра, помѣтокъ му отивае за въ всѣкъ подпула.

Лондонъ. Валфуръ е заявилъ въ долната камара, че прѣговоритъ по съставително на коалиционно правителство въ Русия съ останали за сега безрезультатно.

Стокхолмъ. Както изглежда начало на движението на казацитѣ противъ Ленинъ стои вѣзашки генералъ Калединъ. Той е заелъ каменовагленитѣ мини по рѣката Донъ, заелъ е Харьковъ, кофискувалъ е 200 вагона хранителни припаси, които трѣбвало да отпратятъ за Петроградъ и се стрѣмилъ да прѣкъсне всичко, отъ което се има нужда въ столичния градъ. Гражданската война е започнала на 10 т. м. въ Москва. До 14 ноември съ били убити 3000 души. Катедралата Кремль е разрушена. Вазилишката черква гори.

Лисабонъ. Канонерката Визра е експлодирала въ флотски докъ. Съобщава се официално, че Азорскитѣ острови съ използвани отъ американцитѣ за опоренъ пунктъ. Обаче заемането на Понта-делсада отъ страна на американцитѣ е невѣрно.

Япония отказва помощъ. Токмо. Съобщение на агенцията „Райтеръ“. Официална. Япония прѣкъсна прѣговоритъ, които се водѣха за сключване съ Съединитѣ щати на едно съглашение, споредъ което та трѣбваше да остане на разположение на Америка паракосъ съ обща вместимостъ 250,000 тона, тѣй като Япония не можела да изплати американскитѣ искания.

Министерска криза въ Португалия. Берлинъ. В. „Танъ“ съобщава, че португалскитѣ кабинетъ подалъ оставката си. Съ съставленето на новия кабинетъ щѣлъ да бѣде патоваренъ досегашния министъръ на войната Матосъ.

Мѣредавно мѣние за настѣплението въ Италия. Относително сегашното по бавно движение на германскитѣ войсковѣ части по италианската боевъ фронтъ, генералъ фонъ Арденъ пише слѣдното въ вѣстникъ „Берлинеръ Тагеблатъ“ отъ 20 я того: Италианскитѣ войски, които прѣживаха катастрофата, се виждатъ стѣпени въ видъ на похуржѣ. Нападѣтелниятъ фронтъ на съюзнитѣ войски е съжсѣтъ отъ 400 км. на 100. Но и най-побѣдоносната армия, която гони неприятеля въ продължение на нѣколко седмици, съ нуждае отъ нѣколко дзена почивка, нужна на войскитѣ за събиране на разтегленитѣ колона и за доставяне на муниции и продоволствие. Това спиране става естествено въ оная участъци отъ терена, които прѣдставляватъ и за разбития неприятель по добри позиции, въждѣто и тоя можѣ да си набави прѣсиа сили. Атакуването на такива позиции съ изморени войски, би отхвърлилъ всѣки умѣтъ командующъ. Хладнокрѣвното чакане на добръ подбраното мѣсто е испуцани на перитѣ на отговорния командующъ Главното командване на централнитѣ сили е издѣржало всѣката това испитание отлично. Прѣзъ 1915 год, слѣдъ пробиването на фронта при Дунавецъ, съюзнитѣ войски употребиха три цѣли седмици за вземане надощие при Санъ. Тогава фланкирущата армия дойде отъ Карпатитѣ, а тоя пакъ иде отъ Аниетѣ. Въ двата случая неприятеля трѣбва да се бѣе непрѣкъснато на фронта, едно бойно положение, което става все по опасно съ стѣснването на фронта, чрѣзъ завиването на двата фланга.

Сжщия вѣстникъ прѣдава, че Италианското главно командване прави всѣщо възможно, за да попрѣче на обхода на генералъ Конрадъ. Не постигне ли това, то се прѣдполага да се оттегли и увери на Енъ.

Безродия въ Мексико. Нюйоркъ. Между Мексиканскитѣ правителствени войски и Вила въ провинцията Чинзуа се започнали сражения, послѣднитѣ съ побѣдени.

Промѣна въ германския кабинетъ. Берлинъ. Министритѣ на Държавното Стопанство Дръ Шандеръ си подаде оставката. Като неговъ замѣстникъ биде назначенъ подсекретарѣтъ на Елизасъ и Лотарингия Баронъ фонъ Щайнъ.

Съглашенитѣта прѣса за италианския фронтъ. Берлиъ. Парижката прѣса обрѣща внимание на сериозното положение на италианската армия между Бронта и Пиавъ.

Вѣстникъ „Трибуна“ нарича военното положение застрашавано и подготви публичното мѣние по отстъплението на бойната линия по стратегически съображения. Вѣстникъ „Корьеръ“ — де — ла Сера пише: ако войскитѣ на централнитѣ сили пробиятъ позицията между Бронта и Пиавъ, послѣдствитѣта за италианския фронтъ ще бѣдатъ тѣвѣрѣ сериозни.

Вѣстникъ „Журналъ — Де — Италия“ пише: Спирането на германското напредване означава не само, че Италия ще спести нови загуби въ области, но сжщо и осуетяване на германскитѣ планове.

Генералъ Маудъ починалъ. Лондонъ. Главнокомандующиятъ на английскитѣ войски въ Месопотамия генералъ Маудъ почина.

Италианцитѣ опразватъ Венеция. Луганъ. „Корьера дела сѣра“ се научава отъ Венеция: картинитѣ на Тицъанъ и Верокозе съ прѣнесени въ Флоренция. Частъ отъ населението напусна града. Редакциитѣ на вѣстникитѣ се прѣмѣстиха повечето въ Римъ, а търговскитѣ кащи и банцитѣ въ другитѣ градове.

Добруджанци, наветѣ се отъ прѣдатоци и шпиони. Пазете се отъ ония, които услужватъ на враговетъ на нашия вѣрненъ четворенъ съюзъ!

# Гласът на добруджанца.

София.

Министру Председателю,  
Копие дирекцията на печата.

Днесъ представителитъ на селата Калъз-Буджакъ, Бей-Даудъ, Иванъ-Чешме, Долно-Чамурли, Саръ-Гюль, Долно-Ирмилъ и Касъма, събрани въ Бабадагъ, обмислихме мисли върху съдбата на родния си кѣтъ и единодушно рѣшихме, ведно съ славната освободителна армия, да направимъ жива стѣна отъ тѣлата си, за да не допустимъ влашки кракъ повторно да осъверни бащиния ни кѣтъ и роднитъ гробове и скъпите братски могили на безавѣнитъ ни герои. Готови сме да изиремъ до единъ на огнищата си за пѣното обединение на цѣла Добруджа къмъ майка България. Ония, които сѣтатъ да правятъ дарове съ нашата жива пѣть, искатъ да станатъ зрители на нова кървава борба, съ единственото желание да видятъ морвани отъ нашитъ жени и дѣца да бродятъ окаяни, като бѣжанци изъ България, лишени отъ своитъ майки и бащи, сложими коститъ си изъ плоднитъ родни поля.

Настояваме частъ по-скоро върху анексията и възвѣдане родно управление въ цѣлата сѣверна Добруджа, за да и о врѣме устронимъ сами.

Подписани: Ст. Тодоровъ, Георги Бончевъ, Костадинъ Пенчевъ, В. Сърбовъ, М. Поповъ, Ив. Митевъ, Ст. Станчевъ, Т. Е. Бобевъ, Ив. Лазаровъ, Н. Атанасовъ, Костадинъ Тимовъ, Кале Яковъ.

София.

Министру-председателю Д-ръ В. Радославовъ  
и председателя на Народното Собрание.

Мѣстниятъ Тузленски Народенъ Комитетъ, отъ свое име и отъ името на всичкото население отъ с. Тузла, Кюстенджанско, по поводъ извѣщенията на министру-председателя въ Народното Собрание на 31 октомври т. г. за дипломатическия споръ около съдбата на осво-бодената съ крѣвта на хиляднитъ борци Добруджа, заявяваме съвѣдно: Чувстваемъ сега даруваната свобода, за която чие мечтала дълги години, най-настоятелно искаме присъединяването на цѣлокупна Добруджа до устето на Дунава къмъ майка България.

Непоколебимо сме рѣшили да не допустимъ възвръщането на ромѣнското владичество въ нашия роденъ кѣтъ.

Тузленски народенъ комитетъ, председателъ Ю. Василевъ, секретаръ членъ съвѣтника Д. Никъ Вла-севъ, касиеръ М. Варбановъ.

София.

Председателю Народното Собрание.

Ний, добруджанскитъ българъ, за свободата на която нашата храбра армия пролѣ крѣвъ, съ трепетъ слѣдиме това, което се върши въ нашето свѣтилище Народното Собрание. Съ поздравна тѣла узнаваме отъ извѣщенията изказани въ сѣдѣнието на 31-й октомври т. г., че за нашата съдба ний дипломатически споръ. Вижда се, че нашитъ велики пешастия сѣ били малко, та искатъ отъ ново въ вериги робски да ни хвърлятъ!

Ний заявяваме, че не може да има споръ за българското сѣрдце. То е било българско въ тѣмното въ мовно робство, тупкало о като лагова въ тежкото ро-мѣнско иго и не може да се разкъсва, безъ да се про-лѣ българската крѣвъ!

Окървенитъ цѣли стѣни до устето на Ду-нава, трѣпнатъ отъ ужасъ, че може отново да видятъ тежкия кракъ на потеснитъ!

Духоветъ на хиляднитъ герои, паднали за нашата свобода викатъ:

"Не! Добруджа, никога не може да бѣде чужда! Та е наша, наша!"

И ний отъ името на цѣлото население въ селото отъ старитъ до малитъ дѣца, заявяваме, че сме рѣшили на всичко, но никога не ще позволимъ на нѣякъ рѣшенъ край да бѣде чуждо владѣние и да се сѣвер-натъ гробоветъ на тѣли, които умираха съ усмивка на уста, но съ великия лозунгъ:

"Добруджа свободна!"

Надѣваме се, Господине Председателю, че ще прѣдложите нашитъ чувства и желания на Народното прѣдставителство, което съ българското правителство, ще употреби всички сѣрдства и усилия, щото да при-сѣдини цѣла Добруджа до устето на Дунава къмъ цѣлокупна майка България.

Председателъ на Хаманджийския народенъ комитетъ: Георги Атанасовъ  
Секр-Касиеръ: Стою Райковъ

София.

Министру Председателю.

Отъ извѣщията Ви на 31 X и 10 XI т. г. печата-ни въ в. в. "Народна права" и "Миръ" съ най-големъ огорчение узнаваме, че освобождението ни не е осигу-рено и че възможно е пакъ да сѣмъ тузъ ромѣнски кракъ.

Високо и тържествено Ви заявяваме, Господине Министре, че най-настойчиво искаме присъединяването на цѣла Добруджа къмъ майка България и че непоколе-бимо сме рѣшили съ всички сѣрдства да защитимъ родния си край отъ чуждо посѣдѣлство.

Отъ името на 245 български семейства въ с. Долно Чамурли.

Председателъ на Долно-Чамурлийски мѣстентъ добруджански народенъ комитетъ: Димитър Атанасовъ  
Секретаръ: Михалъ Г. Поповъ.

София.

Председателя Народното Собрание.

По поводъ казнитъ отъ г. министра-председате-ля въ Народното Собрание много знаменателни мисли върху съдбата на нашия край—Добруджа — печатани въ брой 252 отъ в. "Народна права" отъ 9-й ноември т. год. — ние схващаме, че въпроса, за нейното при-сѣдиняване къмъ Царство България, е още колебливъ. Това обстоятелство ни кара да трѣпнемъ прѣдъ ми-сълта, че тузъ въ близко бъдеще, могатъ да се на-станатъ пакъ тия отвратителни себелюбиви и надмен-ни ромѣни, като въ продължение на 40 годишното ни робство подъ тѣхъ, можахъ да ни покажатъ своята не-важностъ съ управлението си, мѣхна се да ни при-викнатъ да обичаме тѣхнитъ разказани права и обичаи, да бѣдемъ продажни прѣдъ отговорнитъ имъ фактори, да се мразимъ единъ другъ, като българи, да се шпи-онираме и др. единъ отъ други по-ниски прийоми отъ тѣхната цѣлокупна култура. Ето защо, азъ, Господинъ Председателю, отъ името на 245 нисто български сѣ-мейства отъ с. Долно-Чамурли, Бабадагъ, ателизъмъ прѣзъ Васъ прѣдпочитаемъ българско Народно Съ-брание, което да употреби всички сѣрдства и най-на-стойчиво защитава, дѣто трѣбва, нашата права кауза да останемъ за винаги присѣдинени къмъ хубавата цѣлокупна демократична България.

Ние пакъ отъ своя страна не ще се откаже-ме опитаме и най-последнитъ сѣрдства, ако ни нѣкои злонамерени дипломати пожелаатъ да ни хлѣпятъ, като пестиваща частъ, къмъ чужда нѣкоя държава.

Да живѣе България и високопросвѣтителъ въ на-родни избраници, които не ще ни оставятъ сираци!

Председателъ на мѣстния народенъ комитетъ въ с. Долно Чамурли: Димитър Атанасовъ.

София.

Председателя на Народното Собрание.

Господинъ Председателю,

Извѣщията на г. министра-председателя въ Народното Собрание на 31 октомври т. г. че имало ди-пломатически споръ въ добруджанския край, ни очуди и разтревожи. Още не поразили се на току чо даре-ната ни свобода, очаквана съ коленежъ цѣли 40 години и добита съ крѣвта на хиляди скани жертви, ни се оспорва и иска да ни се отнема. Ако родното ни огни-ще се оспорва отъ нашитъ неприятели и близки до-тисници и крѣволонци, попитано не е, но ако ни се оспор-ва отъ нашитъ съзваница, ние вѣма освѣтъ да имъ кажемъ, че тѣ не познаватъ българската душа. Но ние жителитъ, безъ разлика на вѣра и народност, отъ село Меданкой, исакчанска околия, тузленски окръгъ, не-легласно и тържествено заявяваме: че свободата и ба-щиния си кѣтъ, нѣроятъ съ коститъ на възитъ праде-ди и оросетъ съ крѣвта на нашитъ чѣда, никому не даваме и настоятелно искаме незабвното присѣдиня-ване на цѣлокупна Добруджа къмъ цѣлокупното ни отечество България за да се почувствуваме едно сѣр-дце, единъ ударъ, една душа, и една мисль.

Председателъ на църковно-училищното

Настоятелство: Тодоръ Петковъ.

Иметъ: Стоянъ Пеневъ.

София.

Министру Председателю.

Господинъ Председателю, жителитъ на с. Медан-кой, исакчанска околия, Тузленски окръгъ, сме изне-надани и огорчени отъ заявяването ви, че ни се ос-порва родния кѣтъ, Добруджа, въпросъ саравадливъ и окончателно рѣшителъ отъ славното българско воин-ство и отъ Бога. Ние ви заявяваме високо и открито, че по-скоро бихме потънали въ черната земя, откол-кото да останемъ пакъ подъ ужасното и нетърпимо владичество на влашко-чокойския разбойнически ре-жимъ. Откаго нашитъ войски освободиха този, отъ 40 години, жестоко измѣнливъ български кѣтъ, ний жителитъ отъ всички народности и вѣри се радваме на не-исказуема свобода и бащински грижи отъ страна на българскитъ военни и административни власти. За тазъ сладка свобода сме рѣшили да умремъ до единъ. Доб-руджа е българска исторически, етнографически и ге-ографически. И затова искаме нежеланото и присѣ-диняване къмъ скъпата ни майка България.

Председателъ на църковното и училищното на-стоятелство: Тодоръ Петковъ; иметъ Стоянъ Пеневъ. Юрданъ Василевъ, Михалъ Пиневъ, Иванъ Карастояновъ.

София.

Министру Председателю, копие Прѣд-седателю Народното Собрание.

Цѣли четаредесетъ години ний понасяхме, Госпо-дине Министре, отвратителни влашки яремъ съ ед-ничката надежда, че кога и да е и за насъ ще из-грѣе врата на освобождението. Лелѣния съ тѣя мечта, приврзаността ни къмъ родъ и езикъ бѣше толкова силна, че всички усилия на влаха да убие национал-ното ни съзнание, останаха суетни. Днесъ, когато на-мѣтъ блѣтъ е осмѣщенъ, като се повлазнаме прѣдъ-ната паметъ на падналитъ за свободата ни герои, че не сме измѣнили на завѣтитъ на българския вѣръ, ний високо заявяваме, че искаме да останемъ

до като свѣтъ свѣтува, нераздѣлна частъ отъ нашето мило отечество България.

За населението на село Черпа, прѣдседателъ на черковно-училищното настоятелство: К. С. Христовъ.

София.

Министру Председателя.

Дипломатическия споръ за Добруджанския кор-идоръ се отразява тягостно върху посѣлото българска свобода население. За никакъвъ споръ нѣма мѣсто. Идеята за националното обединение прѣмина въ сфе-рата на дѣйствителността и връщане къмъ робството е невъзможно. Българския войнитъ съ силата на ора-жиято схва веригитъ на робството и падналитъ по-койници лишиха бѣднината на сѣверна Добруджа. Сѣ-па крѣвъ се пролѣ за насъ и ние не ще допуснемъ, по нѣкой начинъ възвръщането на умрѣното ромѣн-ско владичество. Работете, г-нъ Министре, за насъ, тру-дете се всѣчески да ни приберете за винаги къмъ май-ката отечество България.

За населението на с. Гречи, Прѣдседателъ на черковното настоятелство, Янко в.

София.

Председателя Народното Собрание.

Голѣма скръбъ и огорчение ни докосаха извѣще-нията въ Народното собрание на 31 октомври т. г. че има и сега дипломатически споръ върху бъдещето на сѣверна Добруджа. 40 години чакахме храбритъ сино-ве на майка България да дойдатъ и строятъ оковитъ на ромѣнското робство. Добруджа е българска и саме една е бъдещата ѣ съдба — присѣдиняването ѣ къмъ България.

Поканяваме правителството и народното прѣдста-вителство енергично да работятъ за това. Ние отъ своя страна тие готови, дори съ оръжие въ рѣка да се из-правимъ като жемѣзна стѣна на границитъ и да не по-зволамъ ничие посѣдѣлство надъ родния кѣтъ.

Каранасуфски мѣстентъ добруджански народенъ комитетъ: Поповъ, Василевъ, Маршевъ и Петевъ.

София.

Министру-Председателю.

Копие Прѣдседателя Народното Собрание.

По поводъ дипломатическия споръ въ сѣверна До-бруджа люлка на българ. царство пий Хърсовскитъ граждани единодушно заявяваме, че желаемъ да се из-пълни отдавна очакваната ни мечта присѣдиняването цѣла Добруджа къмъ България. Заявяваме, че по ни-кой начинъ не ще допустимъ всѣко друго владиче-ство надъ родния ни кѣтъ.

Прѣдседателъ на Хърсовското черковно училищно-то настоятелство: В. Н. Булаксъзонъ.

София.

Министру-председателю,

копие прѣдседателя Народното Собрание.

Освободено прѣди година съ чувственото самопожерт-вование на българската армия, насладили се отъ сво-бодата и духовното единение съ българския народъ, населението на село Черпа трѣпне прѣдъ мисълта, че може би е обречено на повторно робство подъ черевъ яремъ. Молякъ Ви, Господинъ Министре, да използвате цѣлия си авторитетъ прѣдъ съзваница и врагове и не допустите осмѣщаването на грозната несправда да бѣдемъ отново откажнати отъ цѣлокупното ни отече-ство да сринатъ мечтитъ ни за доброчестия и да бѣде потумбена паметна на падналитъ за свободата ни герои.

За населението на село Черпа, прѣдседателъ на тричъ комитетъ.

Иметъ: К. С. Христовъ.

София.

Председателя Народното Собрание.

Подкрѣпени отъ народното прѣдставителство ди-плате високо знането на обединението. До какѣто е сти-гналъ българския кракъ, трѣбва да остане българско; никакъвъ дипломатически споръ не трѣбва да има за сѣверна Добруджа. Тя е била българска и такава трѣб-ва да бѣде; населението диктува, че се отървало отъ ромѣнското робство, то вуси българската свобода и по нѣкой начинъ не иска да се върне подъ скитѣра на краля на палачитъ. Напустнато отъ Васъ и Бълга-рия, то само ще продължи съ цѣлата на живота си борбата за присѣдиняването къмъ родината.

За населението на с. Гречи, начинско.

Прѣдсед. на Черковното Н-во: П. Янко в.

София.

Министру Председателю, копие Прѣдседа-теля Народното Собрание.

Слѣдъ като се пролѣ крѣвта и сложиха коститъ на хиляднитъ български синове за днешната свобода на отробена Добруджа, настоячиво искаме и желаемъ при-сѣдиняването ѣ къмъ майка България, като заявя-ваме категорически, че до посѣдѣни сили ще се бо-римъ, но не и да допустимъ наново възстановяването на ромѣнското тиранско владичество въ родния ни кѣтъ.

За населението на с. Каваджия, Бабадагъ,

Прѣдседателъ на мѣстния народенъ

комитетъ: Иванъ Георгиевъ.

Българи! Не забравяйте, че Добруджа е люлка на нашето отечество.

София.

Министър Председателя и Председателя на Народното събрание.

Кюстенджанци, дълбоко огорчени от извешаната в Народното събрание на заседание от 31 октомври т. г. по отношение бюджета на Добруджа, за чиято политическа съдба се каза от мерицанско място, че е спорен въпрос дали ще бъде българска, протестират изясняващо против домогванията, изхождащи от империалистични цели, на които и да е било, да ни натрапят наново позорното влашко иго. Ние се знае, там, гдето трябва, че люлката на I то българско царство, родния кат на Караджата и на плеяда български патриоти, ние, Добруджанци, няма да допуснем да станем разбивна монета на ничий интерес. Ръшене сме на всички жертви, но, освободената, с кръвта на 30,000 наши братя герои, земя, ще запазим изцяло само за България и само под българско слънце ще дишаме. Не може да бъде спорен въпрос върху една земя, която върска Ромъния туря върху законити си, като изби и отвлече маса нейно население, тя с това сама скъса всички връзки с нас добруджанци. Не може да бъде също спорен въпрос за една българска страна, истинната с силата на оръжието, връчено с Божата правда, от един надмъгнен и коварен съезд, който загизден, по милост, отсам Дунава на родна земя, не е прѣставал да замисли и тура въ дѣйствиѣ пълноценни планове против зараждащата се България. И ние молимъ настоятелно българското правителство и народното прѣдставителство да се вслуша въ гласа на нас добруджанци, докѣ е време, като вземе всички мѣрки за обезпечаване пълното обединение на нашето отечество — единственото правилно рѣзрѣшене на въпроса, за спазване мира на балканитѣ.

Кюстенджански Мѣстенъ Народенъ Комитетъ, Председателъ: Ничевъ.

София.

Министру Председателю, Господине Председателю Народното Събрание.

Народниятъ Добруджански Комитетъ въ село Панахъшля, Коджешко, съ скръбъ прочете извешаната на Председателя на Министерския съветъ г. Радославовъ, че имало дипломатически споръ за пѣвакъ въ коридоръ. Значи, споръ между съюзницѣ, когато противницѣтѣ искатъ автономия! Ние високо заявяваме, че отсамъ Дунава нѣма мѣсто за другъ владѣтелъ освѣтъ България и нѣма да допуснемъ това. Който иска да ни харизва или завладѣва, трябва да знае, че нѣтъ на другъ владѣтелъ ще бъде прѣзъ нашия трупове, за завладѣване земата, но не и насъ.

Председателъ: Н. Митановъ.

София.

Министру Председателю.

Съ голяма тага узнахме, Господине Председателю, че имало още дипломатически споръ по въпроса за нашето присъединяване къмъ майка България. Ние, като хора, въ жилищѣ на които тече чиста българска кръвъ, най-високо заявяваме на съюзници и врагове, че искаме нашето присъединяване къмъ майка България.

рия и че сме твърдо рѣшили да не допускаме въ земата си влаха. Увѣрени, че това ни желание ще бъде удовлетворено, чакаме вашата морална поддрѣпа.

Председателъ на Народния мѣстенъ добруджански комитетъ въ с. Канлъ-Буджакъ, Бабадашко. Ст. Тодоровъ

София.

Председателю Камарата

Съ горестъ на душата узнахме, че имало още дипломатически споръ за нашето присъединяване къмъ майка България. Но, Господинъ Председателю, ние високо заявяваме и на съюзници и на врагове, че сме български и като такива най-настойчиво искаме частъ по-скоро да стане присъединяването ни къмъ майка България. Ние сме твърдо рѣшили да не допускаме въ връщането на влаха въ родния ни катъ, вървайки, че ще намѣримъ морална поддрѣпа отъ въоръженитѣ на майка България, отъ прѣдседателстването отъ Васъ народно събрание. Нашиятъ очи сѣ обърнати къмъ Васъ и сѣ затаенъ дѣхъ чакаме рѣзрѣшенето на нашата съдба.

Стига 40 годишно тегло. Или сега или никога.

Председателъ на мѣстния народенъ добруджански комитетъ въ с. Канлъ-Буджакъ, Бабадашко. Ст. Тодоровъ (слѣдва)

## Хроника

Вечеринка въ Хърсово. На 7 октомври т. г. въ Хърсово била дадена литературно-музикална вечеринка по инициативата на командира на телеграфния изводъ поручикъ Михайловъ, въ полза на мѣстното първоначално училище. Изпълнени били номера отъ чисто воененъ и националенъ характеръ. Вечеринката изгѣла много сполучлива и дала нѣто приходъ 120 лева. Училищното настоятелство благодарни по тоя случай на участницѣтѣ.

За подпомагане бѣднитѣ войнишки семейства. За-вчера централниятъ комитетъ за подпомагане бѣднитѣ войнишки семейства ималъ заседание, въ което рѣшилъ да иска пратване къмъ законопроектъ за изменение закона за подпомагане бѣднитѣ войнишки семейства слѣдното допълнение на чл. 3, буква в): на българскитѣ войнишки семейства въ странство да се отпускатъ държавни помощи и въ по-голямъ размѣръ, каквито централниятъ комитетъ ще опрѣдѣли съ протоколно рѣшение.

30 годишненъ юбилей. 9-ия выпускъ офицери на военното училище е първия въ царуването на нашия Царъ отъ възшествието му на българския прѣстолъ. Тия офицери сѣ щастливци, защото 25 годишния си юбилей празнуваха прѣзъ 1912 година на бойното поле, а и сега 30 годишния ще празнуватъ по позициитѣ на южния фронтъ и въ освободена Добруджа на 30 ноември т. г.

Отъ този выпускъ сѣ останали само 42 души отъ които: трима въ чинъ Генералъ Майоръ: Стоиловъ Алексъ, Стойковъ Георги и Стойковъ Иванъ; 3 полковници

военни и артилерийски инженери; 5 бригадни командири; 3 полковници пioniри; 6 артилеристи полковници командири и 22 полкови командири въ пѣхотата.

За пѣненитѣ добруджанци. Оплаватъ ни се, че мнозина отъ пѣненитѣ отъ съюзническитѣ армии български добруджанци още не сѣ освободили и повърнати на България, вървайки, че въпросътъ е отдавна уреденъ. Въ слѣднитѣ броеве на вѣстникътъ ни ще изнесемъ тѣхнитѣ имена.

Принудително засѣване. Частнитѣ подземелни имоти, чинто стопани не могатъ или не искатъ да ги обработватъ, ще се използватъ безусловно по начинъ какъвто намѣратъ за добръ военниятъ агрономъ. Безусловно всичката земя трябва да се обработи и засѣе, било ватосе даватъ подъ наемъ или не.

## 7 АВСТРИЙСКИ ВОЕНЕНЪ ЗАЕМЪ

|                                 |                |
|---------------------------------|----------------|
| 5 1/2 % държавенъ заемъ         | по 92'50 крони |
| есвободенъ отъ налози           |                |
| 1 1/2 % държ. съкровищни бонове | по 94'50 крони |
| есвободенъ отъ налози           |                |

Подписчикътъ получава 1/2 възнаграждение освѣтъ това, при почитаемия държавенъ заемъ — едномѣсечно лихвено възнаграждение.

Държавниятъ заемъ ще бъде изплатенъ прѣзъ годнитѣ 1923 до 1927 прѣзъ погашение.

Държавнитѣ съкровищни бонове ще бъдатъ изплатени нанѣ августъ 1926 год.

Подписката продължава отъ 5 ноември до 3 декември 1917 година.

2-10.

## О Б Я В Л Е Н И Я

инженъ Складъ на фонда „Добруджа“

Учебници:

1. Букваръ и първа читанка отъ И. Самарджиевъ
2. М. Влайковъ
3. Читанки за II и III отдѣл. отъ Г. Балтаджиевъ
4. за II, III и IV отдѣл. отъ Т. и М. Влайковъ
5. Смѣтанки за II, III и IV отдѣл. отъ А. Борляковъ
6. Отечествознание за III отдѣл. отъ Ал. Йордановъ
7. за III и IV отдѣл. отъ М. Влайковъ
8. Природознание за III и IV отдѣл. отъ А. Борляковъ
9. Езиковни упражн. за II отдѣл. отъ Караджиевъ
10. Българска история за III класъ отъ Ив. Пастуховъ

Ръководства за учители

1. Практиката ни прѣзъ I и II учебна година отъ д-ръ В. Мановъ
2. Сборникъ за дѣтски забав., и I и II отъ Д. Войчевъ
3. Практиката ни по природознание въ III отдѣл. отъ А. Борляковъ и Юрд. Савовъ
4. Утра и вечеринки отъ Ив. Андрейчинъ

Дѣтско четиво

1. Сп. „Звѣздича“ — отдѣлни книжеч. 2) Библиотек. „Дѣтски и бабини приказки“. 3) Сп. „Дѣтска радостъ“ — отдѣлни книжеч.

Банцеларски и ученически потреби

Дневници съ материални книги. Училищни бюджетни бланки. Приходни, разходни и кассационни книги. Разни видове тетрадки, моливи, пера, мастила, пѣнкови и др. Разни формуляри и бланки за общинскитѣ и всѣхонитѣ канцеларии.

Изложетѣ на народнитѣ дѣйци, портретитѣ на царя и пр.

Издание на фонда „Добруджа“

Администр. на Б.-Джумайско Лѣсничейство

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 9714.

Понеже произведени на 12 ноември т. г. съ обявление № 9182 въ помѣщението на Борисовското общинско управление тържъ не се състоя, то за сѣщата цѣль извѣстата се на интересующитѣ се, че на 1 декември т. г. се насрочва втори тържъ сѣщовъ канцелариата на сѣщото общ. управление, надалането на които ще почне тежъ отъ 2 — 5 часа послѣ обѣдъ прѣзъ тайно надалане за продажбата на дървената маса, която ще се получи отъ сѣщитѣ на Борисовското ниско-стъблена общ. гора Поповска околия, подъ названіе „Бигъ орманъ“ съ пространство около 100 декара, чисто дѣбово насаждане съ кубатура 22 к. м. на декаръ и отстояще 3 километра отъ гара Борисово съ добъръ колатентъ пѣтъ.

Надалането ще стане на декаръ пространство (първоначалната оцѣнка на декаръ е 88 лева).

Обѣтъ ще трае до 31 мартъ 1918 г. ст. стилъ. Залогъ за участие въ тържъ се изисква 5 % или 440 лева.

Поемнитѣ условия сѣ свободни за прѣгледване всѣзи присѣтственъ денъ въ канцелариата на лѣсничейството и Борисовската община.

Оферти ще се приематъ до 5 часа, слѣдъ обѣдъ сѣщия денъ.

Подаденитѣ по кѣсно оставатъ безъ послѣдствие. Конкументитѣ сѣ длѣжни да се съобразятъ напълно съ „закона за общественитѣ прѣдприятия“ и иматъ прѣдъ видъ, че освѣтъ установенитѣ мѣта и

бери, ще се плаща още 5 % върху стойността за кѣто ще бъде възложено прѣдприятіето за „фонда-културни мѣрсприятия по водитѣ и горитѣ“.

Всички станали развоски по тържъ сѣ за сѣтъна на прѣдприемача.

Гр. Ескъ-Джумал 14 ноември 1917 г.

Администраторъ: Х. ПРѢСЛАВОВИ.

РОДЕТЕЛИ И УЧИТЕЛИ! абонирайте дѣтата си на новото дѣтско илюстровано списание „БЪЛГАРСКО“

Излѣзе отъ печатъ и ще се разпраща мн. I съ избрано и поучително съдържаніе: 1) Пѣсепъ на българчето, стихъ отъ В. Стояновъ; 2) Малката героиня, разказъ съ 3 картини; 3) Любевъ къмъ отечеството, съ карта на сегашнитѣ граници на България; 4) Добруджа стихъ отъ Л. Боберски, съ картини жители отъ добруджанско; 5) Мамо, дѣтати? разказъ; 6) Г. С. Раковски. биография съ портрети; 7) Земетреса въ София; 8) Народна пѣсепъ; за жопо майка не учи; 9) Галанин и пословици; 10) За смъртъта на Царица Елеонора, писмо съ картина, гроба при с. Вазна. Списанието е достатъчно за основнитѣ ученица и програмнизацинитѣ. Абон. 4 л. Отъ II мн. се изпраща и календарътъ за 1918 год. Всичко се изпраща до Б. А. Кожухаровъ, печатаръ, издатель на сп. София, Раковска 90. Умоляватъ се г. г. учителитѣ да явятъ съ пощ. карта по колко мн. да имъ се изпращатъ.

Печатница на фонда „Добруджа“ — Бабадагъ

Директоръ Драгомиръ Начовъ.